

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegul penal în componența :
președinte – Constantin Gurschi,
judecători – Ion Arhiliuc și Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de condamnatul Jordan Victor Grigore, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei din 05 iunie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iulie 2013 privind aplicarea în privința condamnatului a Legii nr. 188-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la amnistia în legătură cu declararea anului 2008 – An al Tineretului,

CONSTATĂ :

1. La 27 mai 2013, în adresa Judecătoriei Orhei a parvenit cererea condamnatului Jordan V., deținut în Penitenciarul nr. 18 Brănești, cu privire la aplicarea în privința sa a prevederilor Legii nr. 278-XV din 16.07.2004 privind amnistia în legătură cu aniversarea a X-a de la adoptarea Constituției RM.

2. Prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Orhei din 05 iunie 2013, a fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea condamnatului Jordan V. cu privire la aplicarea în privința sa a prevederilor Legii nr. 278-XV din 16.07.2004 privind amnistia în legătură cu aniversarea a X-a de la adoptarea Constituției RM.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, condamnatul a contestat-o cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, cu casarea integrală a încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Orhei din 05 iunie 2013 și aplicarea în privința sa a legii cu privire la amnistie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iulie 2013, a fost respins, ca nefundat, recursul condamnatului Jordan V., cu menținerea fără modificări a încheierii atacate.

5. În argumentarea soluției adoptate, instanța de recurs a statuat că, potrivit prevederilor art. 10 alin.(1) a Legii nr.188-XVI din 10.07.2008, privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008, An al Tineretului, persoanei condamnată la pedeapsă cu închisoarea pe un termen de pînă la 7 ani inclusiv care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu a împlinit vîrsta de 21 de ani sau este femeie gravidă, sau femeie cu copil în vîrstă de pînă la 8 ani nedecăzută din drepturile părintești, în

privința căreia nu pot fi aplicate prevederile art.5-8 și al cărei termen de pedeapsă neexecutat nu depășește, la data intrării în vigoare a prezentei legi, 2 ani se înlocuiește, cu accepția ei, partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă specificată la art.62 din Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

În contextul enunțat, instanța de recurs a menționat că, la momentul intrării în vigoare a legii cu privire la amnistia nr.188-XVI din 10.07.2008, în legătură cu declararea anului 2008 An al Tineretului, Jordan V. nu avea statutul de condamnat or, statutul de condamnat, dînsul 1-a dobîndit abia în momentul pronunțării deciziei de către Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău din data de 01.06.2012, care este irevocabilă la momentul actual.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 65 alin.(3) pct. 1) CPP, condamnat se consideră persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă, în cazul nemijlocit sentința de condamnare în privința lui a devenit definitivă abia la data de 01.06.2012, or, reieșind din considerentele expuse, temei pentru admiterea recursului declarat, instanța nu a stabilit.

6. La 09.09.2013, condamnatul a declarat recurs în anulare, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iulie 2013 și încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Orhei din 05 iunie 2013, ca neîntemeiate și ilegale.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de condamnat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 452 alin.(1) CPP, pot fi atacate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, hotărîrile judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, pînă la înregistrarea recursului în anulare în secția documentare procesuală a cauzelor penale a Curții Supreme de Justiție, la 27 octombrie 2012, a intrat în vigoare Legea nr. 66 din 05 aprilie 2012, pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, potrivit căreia, prevederile expuse în alin. (2) și (3) ale art. 452 CPP, au fost abrogate.

În cauza dată, recursul în anulare a fost depus la 09.09.2013, adică după intrarea în vigoare a legii menționate.

Din materialele dosarului, se constată că, chestiunea care a fost examinată de către instanțele inferioare – instanța de fond și de recurs, se referă la una din cele

reglementate de art. 469 alin.(1) pct. 15) CPP, ce țin de liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei.

Potrivit dispoziție art. 472 CPP, încheierea instanței de judecată privind soluționarea unei chestiuni cu referire la executarea sentinței penale poate fi atacată cu recurs, de către persoanele interesate, în termen de 15 zile, care se judecă conform prevederilor titlului II cap. IV, secțiunea a 2-a §2 din Partea specială a Codului de procedură penală.

În speță, această cale de verificare a legalității hotărîrii judecătorești condamnatul a exercitat-o, contestînd cu recurs încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Orhei din 05 iunie 2013.

Potrivit deciziei instanței de recurs, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău la 23 iulie 2013, a constatat că, soluția instanței de judecată, prin care s-a respins cererea condamnatului privind aplicarea în privința sa a amnistiei, este legală și întemeiată.

Drept urmare, conform art.466 alin.(2) pct.6) și alin.(5) CPP, hotărîrea instanței de recurs a devenit definitivă și irevocabilă, la data cînd a fost pronunțată, adică la 23 iulie 2013.

O atare interpretare dă posibilitatea să statuăm că, după examinarea recursului de către instanța de recurs, căile de atac a unei hotărîri judecătorești pe o chestiune de liberare înainte de termen au fost epuizate, iar în consecință, o asemenea hotărîre nu cade sub incidența hotărîrilor judecătorești irevocabile prevăzute de art.452 alin. (1) CPP, care sunt pasibili de a fi atacate cu recurs în anulare.

Excluderea de către legiuitor a căilor extraordinare de atac în această materie, este justificată de caracterul special al procedurii instituite de prevederile art. 469 alin. (1) pct. 15) CPP, legiuitorul urmărind astfel să asigure celeritatea acesteia și obținerea în mod rapid a unei hotărîri irevocabile și definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar cu privire la soluția adoptată de judecătorul de instrucție.

În aceeași ordine de idei, reiterăm că procedura de atac a hotărîrilor judecătorești irevocabile cu recurs în anulare este reglementată de art. 452 CPP, care prevede dreptul părților de a declara recurs în anulare împotriva hotărîrilor judecătorești irevocabile, doar după epuizarea căilor ordinare de atac prevăzute de lege.

În temeiul art. 453 CPP, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) CPP, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Potrivit normei de procedură penală enunțate anterior, cu recurs în anulare pot fi atacate acele hotărîri judecătorești irevocabile care au trecut cele două căi ordinare de atac reglementate în Capitolul IV Secțiunea I și Secțiunea a 2-a a Codului de procedură penală – calea apelului și a recursului ordinar. În cazul în care, potrivit legii, o hotărîre judecătorească nu parcurge aceste două căi consecutive de atac,

această hotărâre, deși a devenit irevocabilă, nu este susceptibilă de a fi contestată pe calea extraordinară de atac - recursul în anulare.

Această concluzie își găsește raționamentul și în analiza textuală a pct. 3), 4), 5) din alin.(2) art.455 CPP, privind modalitatea de declarare a recursului în anulare, potrivit căreia cererea de recurs în anulare trebuie, printre alte cerințe, să cuprindă:

- denumirea instanței care a adoptat sentința;
- persoana care a declarat apelul;
- denumirea instanței care a adoptat decizia în apel;
- persoana care a declarat recurs;
- denumirea instanței care a adoptat decizia în recurs;

Or, în contextul celor expuse, Colegiul conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac – în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Împotriva încheierilor judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția și condamnarea persoanei, la caz, chestiunea de aplicare a amnistiei, acestea au numai un dublu grad de jurisdicție, instanța de fond și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare.

Față de aceste dispoziții, recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23.07.2013, devenite deja irevocabile, este inadmisibil, deoarece o atare hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată în ordinea recursului în anulare.

8. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 456 și art. 432 Codul de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Jordan Victor Grigore, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei din 05 iunie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iulie 2013 privind aplicarea în privința condamnatului a Legii nr. 188-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la amnistia în legătură cu declararea anului 2008 – An al Tineretului.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 martie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecător

Ion Arhiliuc

Judecător

Liliana Catan